Wyjaśnienie do artykułu „Minister skarbu na polu bitwy" opublikowanego w Rzeczpospolitej 28 grudnia 2005 r.

W artykule „Minister skarbu na polu bitwy" autorstwa Szymona Karpińskiego i Pawła Rochowicza opublikowanym w Rzeczpospolitej 28 grudnia 2005 r. znalazły się nieprawdziwe informacje. Autorzy opisując sprawę koncentracji banków Pekao SA i BPH podali, że „Polski Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie badał sprawy, a odesłał ją do rozpatrzenia przez Komisję Europejską". Stwierdzenie to jest niezgodne z prawdą. Ze względu na wspólnotowy charakter omawianej koncentracji od samego początku organem właściwym do jej oceny była Komisja Europejska. Stosownie do istniejących w tym zakresie procedur to uczestnicy (w tym przypadku UniCredito Italiano) zgłaszają Komisji wnioski w zakresie koncentracji. W tej sytuacji UOKiK nie posiadając odpowiednich kompetencji w tej sprawie nie mógł jej odesłać do Komisji Europejskiej.

Zasady współpracy w zakresie kontroli koncentracji przedsiębiorstw, pomiędzy Komisją Europejską i krajowymi organami ochrony konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej są - od dnia 1 maja 2004 r. - regulowane przepisami Rozporządzenia Rady Nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

Z posiadanych przez UOKiK informacji wynika, że koncentracja UCI (właściciela Pekao SA) i HVB (do którego należy BPH) spełnia kryteria wspólnotowego wymiaru koncentracji, określone w ww. regulacji, a zatem jedynie Komisja Europejska posiada odpowiednie kompetencje do jej rozpatrzenia.

Pomimo wspólnotowego wymiaru koncentracji UCI i HVB, Prezes UOKiK, ze względu na wagę sprawy dla polskiego sektora bankowego, w dniu 17 czerwca 2005 r. wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie badania rynku usług finansowych w Polsce w latach 2003-2004, w tym w sprawie określenia jego struktury i stopnia koncentracji.

W toku postępowania przeprowadzono badanie obejmujące 50 banków działających w Polsce, które dotyczyło m.in. zakresu produktowego i geograficznego prowadzonej działalności odnośnie bankowości detalicznej, korporacyjnej (z uwzględnieniem podmiotów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw); wydawania kart płatniczych, usług maklerskich, leasingowych, faktoringowych, funduszy inwestycyjnych; wielkości prowadzonej działalności oraz udziałów rynkowych; konkurencji istniejącej w zakresie prowadzonej działalności na poszczególnych rynkach; postrzegania przez poszczególne banki zachodzących obecnie procesów koncentracji na europejskim rynku usług bankowych; zagrożeń dla konsumentów oraz konkurencji na rynku polskim i dla pozycji konkurencyjnej poszczególnych banków wobec fuzji banków UCI i HVB.

Ponadto, w trakcie przedmiotowego postępowania, Prezes UOKiK zwrócił się o przekazanie informacji dotyczących odpowiednio m.in.: struktury rynku usług bankowych i funduszy inwestycyjnych do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego (GINB) oraz Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (KPWiG), jako organów nadzorujących sektory: bankowy i kapitałowy.

Ustalenia Prezesa UOKiK poczynione w trakcie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego nie dały podstaw, aby wystąpić do KE z wnioskiem o przekazanie do rozpatrzenia tej części transakcji, która dotyczyła rynku polskiego. Możliwość taką, w wyjątkowych przypadkach, przewiduje art. 9 ust. 2 ww. Rozporządzenia Rady (WE) Nr 39/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

Z uwagi na fakt, iż praktyka przekazywania sprawy jest wyjątkiem od reguły, zgodnie z którą transakcje o wymiarze wspólnotowym są rozpatrywane przez Komisję, wydanie przez KE pozytywnej decyzji, w kwestii przekazania części transakcji, wymaga bezspornego udowodnienia znaczącego wpływu planowanej koncentracji na konkurencję, biorąc pod uwagę udziały w rynkach produktowych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na terenie Polski oraz wpływ koncentracji na zmianę struktury rynku. Udowodnienia wymaga ponadto odrębność polskiego rynku w ramach Wspólnoty. Jednocześnie, jak wynika z przepisów wymienionego wyżej rozporządzenia, nawet wypełnienie obu powyższych warunków nie obliguje Komisji do przekazania sprawy.

Należy jeszcze wspomnieć, że na gruncie krajowego prawa konkurencji również nie istnieją podstawy do wydania decyzji zakazującej w przedmiotowej sprawie. Artykuł 19 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów mówi, że Prezes UOKiK zakazuje, w drodze decyzji, dokonania koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, przy czym domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeśli jego udział w rynku przekracza 40%.

Pismem z dnia 6 października 2005 r. skierowanym do Komisarz ds. konkurencji UE, Prezes UOKiK zwrócił uwagę na fakty dotyczące rynku polskiego, które w opinii polskiego organu antymonopolowego powinny być przedmiotem szczególnej uwagi Komisji z prośbą, aby Komisja Europejska, w trakcie rozpatrywania sprawy, dokonała ich bardzo dokładnej analizy. W odpowiedzi na ww. pismo Komisarz UE ds. Konkurencji zapewniła, że dołoży wszelkich starań w celu gruntownej analizy podnoszonych kwestii.

W dniu 18 października 2005 r. KE zezwoliła na dokonanie przejęcia HVB przez UCI, uzasadniając, iż koncentracja nie przeszkodzi znacząco w skutecznej konkurencji w Europejskim Obszarze Gospodarczym ani w jego znaczącej części. KE szczególną uwagę poświęciła sytuacji na rynkach usług finansowych w Polsce. W jej ocenie, na rynku polskim jest już obecny szereg innych znanych i poważanych międzynarodowych grup, zdolnych do skutecznego konkurowania z połączonymi bankami we wszystkich sektorach szybko rozwijającego się krajowego rynku usług bankowych.